

ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ 2005

ਪੇਸ਼ਕਸ਼-

ਯਸ਼ਪਾਲ ਮਾਨਵੀ

ਸੇਵਾਮੁਕਤ-ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

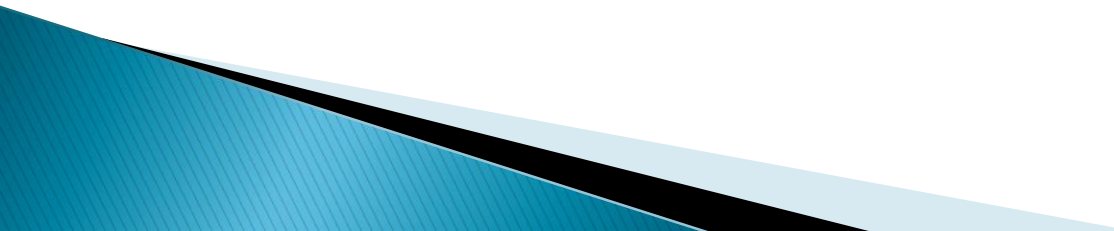
ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ

ਪੰਜਾਬ

WHEN THE RTI ACT 2005 WAS PASSED

▶ 15 JUNE
2005

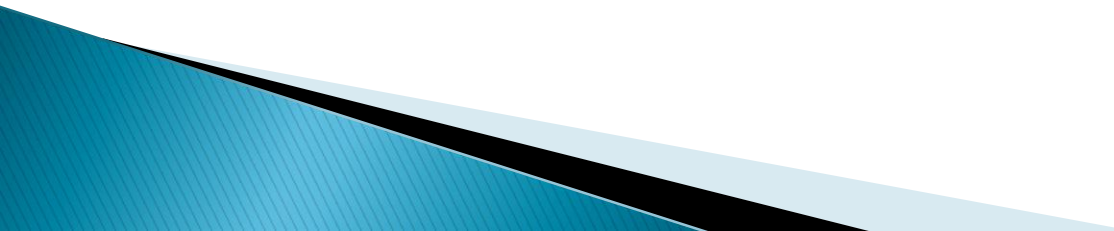
ON WHICH DATE CAME INTO
FORCE

**12 OCTOBER,
2005**

**AFTER 120 DAYS
OF PASSING**

WHY TWO DATES

- ▶ SOME PROVISIONS OF THE ACT CAME INTO IMMEDIATE EFFECT
 - ▶ S(4) 1, 5(1) AND 5(2), S 12,13, 15,16,24, 27 AND 28
 - ▶ AND THE OTHER SECTIONS TO BE IN ACTION WEF 120 DAYS OF ENACTMENT.
-

Where it is Applicable?

**Section 1 (2) THROUGH OUT
INDIA**

EXCEPT JAMMU AND KASHMIR

*****J&K has its own RTI Act
2009**

JAMMU & KASHMIR RTI ACT

What former CIC says?

- Had requested both Mufti sahib, and CM Mehbooba to fill the vacancy but nothing happened.
- It was in PDP's manifesto to strengthen such bodies but they have seen to it that SIC becomes defunct
- Politicians would never want such bodies to function
- It is not an issue for which Govt need a 'go-ahead from Delhi, it is in their hands.

RTI in J & K

- ▶ Right to information – Subject to the provisions of, the Act, every person(2) residing in the
- ▶ State (3) shall have the right to information

UNDER WHICH ARTICLE OF THE CONSTITUTION

▶ ART 19(1)

- ▶ IT ALSO PROVIDES FREEDOM OF SPEECH AND EXPRESSION.
 - ▶ YOU CANNOT EXPRESS WITHOUT KNOWING THE FACTS.
-

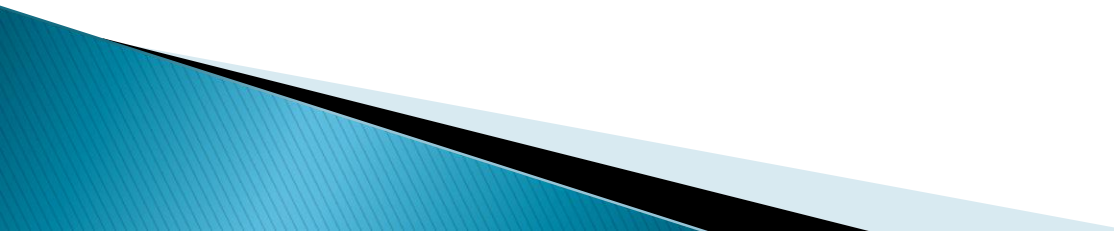
ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ?

1. ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਢਾਂਚਾ ਮਿਲ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ(ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਇਕਾਈਆਂ) ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ।
2. ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਆ ਸਕੇ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।
3. ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 2002 ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮੁਖੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

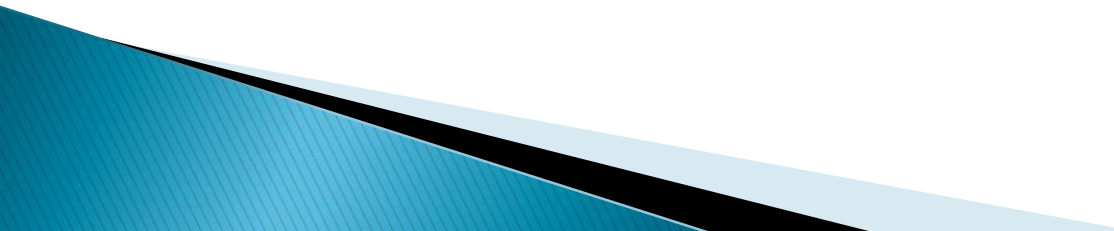
RIGHT TO INFORMATION

- ▶ INFORMATION ACCESSIBLE UNDER THIS ACT HELD OR UNDER THE CONTROL OF ANY PUBLIC AUTHORITY INCLUDES THE RIGHT TO- INSPECTION OF WORK, DOCUMENTS, RECORDS,
- ▶ TAKING CERTIFIED SAMPLES OF MATERIAL ETC.

WHAT IS INFORMATION?

- ▶ ANY MATERIAL IN THE FORM OF—
RECORDS, DOCUMENTS, MEMOS, EMAILS, OPINI
ON, ADVICES, PRESS
RELEASES, CIRCULARS, ORDERS,
 - ▶ LOGBOOKS, CONTRACTS, REPORTS, PAPERS,
 - ▶ SAMPLES, MODELS, DATA MATERIALS HELD IN
ANY ELECTRONIC FORM AND INFORMATION
RELATING TO ANY OTHER LAW FOR THE TIME
BEING IN FORCE.
-

WHAT IS PUBLIC AUTHORITY?

- ▶ ANY AUTHORITY, BODY, OR INSTITUTION
 - ▶ ESTABLISHED BY–
CONSTITUTION, PARLIAMENT, STATE
LEGISLATURE ASSEMBLY,
 - ▶ BY NOTIFICATION BY APPROPRIATE GOVT
 - ▶ BODY OWNED, CONTROLLED OR
SUBSTANTIALLY FINANCED
 - ▶ NON GOVT ORGANIZATION SUBSTANTIALLY
FINANCED.
-

ਭਾਗ-2 ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

- ▶ ਸੂਚਨਾ ਕੀ ਹੈ?
- ▶ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੀ ਹੈ? ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ.....ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ, ਸ਼ੌਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ?
- ▶ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ▶ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?
- ▶ ਰਾਜ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਹੈ?
- ▶ ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ?

ਭਾਗ 3 ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- ▶ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

▶ *****

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਭਾਗ 4 ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼

ਆਪਣੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ 120 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਨਾਸਬ ਹੋਵੇ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਨੈੱਟ ਵਰਕ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾ ਆਵੇ।

ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ।

**ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ
ਬਣ ਜਾਵੇ।**

ਭਾਗ 5 ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ

- ▶ 120 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸੂਚਨਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।
- ▶ *** ਜਿਹੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ 6 ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ/ਬੇਨਤੀ

- ▶ ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ/ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਹਿੱਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਖੱਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- ▶ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫੀਸ ਨਾਲ
- ▶ ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ।
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ▶ ਜੇ ਸੂਚਨਾ ਦੂਜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਹੈ/ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਦੂਜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜ ਦਿਨ ਦੇ ਵਿੱਚ
- ▶ ਦੂਜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਕੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ▶ *****ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਭਾਗ 7 ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

- ▶ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫ਼ੀਸ ਲੈ ਕੇ ਸੂਚਨਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਗ 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ▶ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- ▶ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਅਧੀਨ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਦੇਣਾ /ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ▶ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫ਼ੀਸ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- ▶ ਫ਼ੀਸ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗ਼ਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ▶ ਜੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਮੁਫ਼ਤ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।
- ▶ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦਾ ਭਾਗ 11 ਅਧੀਨ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਐਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੱਸਣੀ ਪਵੇਗੀ।
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਲੇ ਰੁਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਉਹ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ 'ਦੀਵਾਲਾ' ਨਾ ਕੱਢ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਾ ਹਵੇ।

ਭਾਗ 8 ਜਿਹੜੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

- ▶ ਜਿਹੜੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇ, ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਸੰਸਦ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਉਲੰਘਦਾ ਹੋਵੇ, ਵਪਾਰਕ ਭੇਦ, ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ...ਲੋਕ ਹਿੱਤ/ਨਿੱਜ ਹਿੱਤ, ਅਮਾਨਤੀ ਸੂਚਨਾ, ਜਿਹੜੀ ਸੂਚਨਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ, ਕੈਬਨਿਟ ਪੇਪਰ, ਜਿਹੜੀ ਸੂਚਨਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੋਵੇ...ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 20 ਸਾਲ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਗਿਣਨੇ ਹਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ 9 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

▶ ਧਾਰਾ 8 ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਦੇ ਨਕਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਗ 10 ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਨਾ

- ▶ ਜੇ ਮਕੰਮਲ ਸੂਚਨਾ ਇਸ ਅਦਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਛੂਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ।
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ?

ਭਾਗ 11 ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੂਚਨਾ

- ▶ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਾ? ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲੱਗਿਆਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ▶ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੇਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੂਚਨਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲੋਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ।
- ▶ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ▶ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ 40 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਗ 12 ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ

- ▶ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।
- ▶ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ▶ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- ▶ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
- ▶ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਖੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ 13 ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ

- ▶ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਮਰ ਵਿੱਚ 65 ਸਾਲ ਦਾ ਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
- ▶ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਨ ਤੇ ਵੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਵੀ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਗ 14 ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪਦ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ

- ▶ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋ ਜਾਵੇ।
- ▶ ਕਿਸੇ ਸੰਗੀਨ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਵੇ।
- ▶ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮਨ ਅਤੇ ਤਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇ।
- ▶ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਰਨ ਤੇ।

ਭਾਗ 15 ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ

- ▶ ਬਿਲਕੁੱਲ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਗਵਰਨਰ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੈ।

ਭਾਗ 15

ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ
ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ.....(ਪੰਜਾਬ) ਰਾਜ
ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ
ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ
ਆਪਣੇ ਮਿੱਥੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

2. ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 10 ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ।

*** ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਧੜੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

4. ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗਾ, ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਦੇ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਏਗਾ।

5. ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ, ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਲੋਕ ਸੰਚਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁਹਾਰਤ।

6. ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਸਦ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਲਾਭ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਖੱਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

7. ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਰਾਹੀਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿੱਤੇ ਵੀ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ

1-2. ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪੁਨਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ 65 ਸਾਲ ਦਾ ਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹੀ ਸ਼ਰਤ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਜੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

3. ਗਵਰਨਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਹਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇਗਾ।

4. ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ 17 ਅਨੁਸਾਰ ਹਟਾਇਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਂ ਜੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਬਦਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਓਨੀ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ/ਸੇਵਾ ਹਾਲਤਾਂ ਇਉਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸੁਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਣ।

ਭਾਗ 17 -ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ।

1. ਜੇ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸਮੱਰਥਾ ਬਾਰੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. ਗਵਰਨਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣ।

3. ਗਵਰਨਰ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ-

- * ਦੀਵਾਲੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
- * ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਦਾਚਾਰਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।
- * ਜੇ ਅਹੁਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੋਵੇ।
- * ਜੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇ।
- * ਉਸ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹਿੱਤ ਪਾਲ ਲਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ।

4. ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਗਮਤ ਕੰਪਨੀ ਜੁੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ 17(1) ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਗ16 ਕਾਰਜ ਕਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ

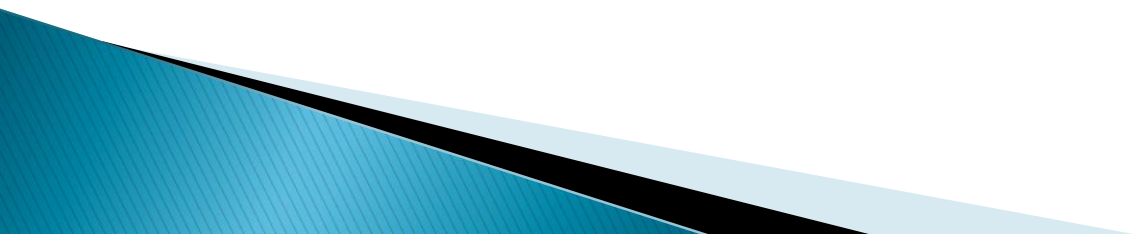
▶ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਤਰਜ਼

ਏ

ਭਾਗ 17 ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ

▶ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਤਰਜ਼

ਘ

ਭਾਗ 18 ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੇ ਕੰਮ

- ▶ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ
- ▶ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਆਓ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ!
- ▶ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਹਨ ਤਾਂ ਪੜਤਾਲ ਵੀ ਕਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ▶ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਪਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ 1908 ਤਹਿਤ 6 ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਰੀ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘੋਖ, ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਲੈਣਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ, ਗਵਾਹੀਆਂ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਿਹੜਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ।

ਭਾਗ 19 ਅਪੀਲ

- ▶ ਜੇ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ▶ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਪੀਲ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- ▶ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੇ ਇਹ 90 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਹੈ।
- ▶ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਨਿਪਟਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- ▶ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਮੰਨਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। (ਪਾਬੰਦ)
- ▶ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਸੂਚਨਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਵੇਗਾ।
- ▶

ਭਾਗ 20 ਸਜ਼ਾ

- ▶ ਜੇ ਸੂਚਨਾ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ... ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੱਕ 250 ਰੁਪੈ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ 25000 ਰੁਪੈ ਹੋਵੇਗੀ।
- ▶ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਹੈ।
- ▶ ਕੁਤਾਹੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਵੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ 21 ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਬਚਾਅ

- ▶ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ/ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਗ 22 ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਤ ਦੇਵੇਗਾ!

- ▶ ਦਫ਼ਤਰੀ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 1923 ਵਿੱਚਲੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਾਰਵਾਂ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਭਾਗ 23 ਕਚਹਿਰੀਆਂ/ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ

- ▶ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੰਗਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਗ 24 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

- ▶ 22 ਖੁਫ਼ੀਆ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਕੇਵਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਸੂਚਨਾ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ▶ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ▶ ਬਿਲਕੁੱਲ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। (ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ)

ਭਾਗ 25 ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ

- ▶ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਨਕਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਨਾਸਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣਗੇ।
- ▶ ਹਰੇਕ ਮੰਤਰਾਲਾ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਕੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣਗੇ।
- ▶ ਸਾਲ, ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈਰਾਸ਼ੀ ਵਸੂਲੀ, ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਉੱਦਮ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੋਂ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਗੇ।

ਭਾਗ 26 ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

- ▶ ਉਪਲਬਧ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਏਗੀ।
- ▶ ਇੱਕ ਗਾਈਡ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾਏਗੀ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ।

ਭਾਗ 27 ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

**ਸਰਕਾਰ ਗਜ਼ਟ
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ
ਨਿਯਮ ਬਣਾਏਗੀ**

ਭਾਗ 28 ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

- ▶ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ-
- ▶ ਸਪੀਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਜ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਲਈ।
- ▶ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ।
- ▶ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਗਵਰਨਰ
- ▶ ਪ੍ਰਬੰਧਕ - ਧਾਰਾ 239 ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ

ਭਾਗ 29 ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ

- ▶ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ।

• ਭਾਗ 30 ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

- ▶ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾਏਗੀ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਣ। ਪਰ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।
- ▶ ਇਹ ਬਣਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ 31 ਜੋ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

- ▶ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦੀ 5) ਹੁਣ ਮਨਸੂਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ

2005

ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ ਉੱਤਰ

1. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ
2005 ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ
ਹੋਇਆ

- ੳ) 12 ਅਕਤੂਬਰ 2005
- ਅ) 15 ਅਗਸਤ 2005
- ੲ) 26 ਜਨਵਰੀ 2005
- ਸ) 01 ਜਨਵਰੀ 2005

2. ਹੇਠਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸੂਚਨਾ
ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ 2005 ਹੇਠ
ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

- ੳ) ਲਾਗ ਬੁੱਕਸ
- ਅ) ਫਾਈਲ ਨੋਟਿੰਗ
- ੲ) ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਡਾਟਾ
- ਸ) ਸਰਕੂਲਰ

3. ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ੳ) ਐਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ

ਅ) ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ੲ) ਪਬਲਿਕ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ

ਸ) ਸਹਾਇਕ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ

4. ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ।

ੳ) 15 ਦਿਨ

ਅ) 45 ਦਿਨ

ੲ) 60 ਦਿਨ

ਸ) 30 ਦਿਨ

5. ਜੇ ਸੂਚਨਾ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ੳ) 48 ਘੰਟੇ

ਅ) 24 ਘੰਟੇ

ੲ) 5 ਦਿਨ

ਸ) 10 ਦਿਨ

6. ਜੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸੁਚਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਕਿੰਨੀ ਹੈ।

ੳ) 30 ਦਿਨ

ਅ) 40 ਦਿਨ

ੲ) 45 ਦਿਨ

ਸ) 60 ਦਿਨ

7. ਜੇ ਸੂਚਨਾ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ?

ੳ) 5 ਦਿਨ

ਅ) 15 ਦਿਨ

ੲ) 10 ਦਿਨ

ਸ) 7 ਦਿਨ

8. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ
ਲੈਣ ਲਈ ਫੀਸ ਕਿੰਨੀ
ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?

ੳ) 20 ਰੁਪੈ

ਅ) 50 ਰੁਪੈ

ੲ) 100 ਰੁਪੈ

ਸ) 10 ਰੁਪੈ

9. ਬਿਨੈਕਾਰ ਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧੀ ਪਬਲਿਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ੳ) 30 ਦਿਨ
- ਅ) 45 ਦਿਨ
- ੲ) 60 ਦਿਨ
- ਸ) 90 ਦਿਨ

10. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਬਿਨੈ
ਪੱਤਰ ਦੇ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ
ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਿਠ ਦਿੱਤੀ
ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

- ੳ) 40 ਦਿਨ
- ਅ) 30 ਦਿਨ
- ੲ) 60 ਦਿਨ
- ਸ) 50 ਦਿਨ

11. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 30 ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ...

- ੳ) 10 ਦਿਨ
- ਅ) 15 ਦਿਨ
- ੲ) 30 ਦਿਨ
- ਸ) 25 ਦਿਨ

12. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹਰੇਕ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ੳ) ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ

ਅ) ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦ

ੲ) ਸੁਯੋਗਤਾ

ਸ) ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ

13. ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਕੋਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਲਈ
ਪਹਿਲੀ ਐਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ
ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ੳ) 30 ਦਿਨ

ਅ) 45 ਦਿਨ

ੲ) 60 ਦਿਨ

ਸ) 90 ਦਿਨ

14. ਕੇਂਦਰੀ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ
ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ
ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ
ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ੳ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਅ) ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਆਗੂ

ੲ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ

ਨਾਮਾਂਕਣ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ

ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ

15. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ 2005 ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ੳ) ਇਹ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ੲ) ਮੁਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ

ਸ) ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ।

16. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ੳ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ।

ਅ) ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ

ਸਕੂਲ

ੲ) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ

ੳ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲ

17 ਕੇਂਦਰੀ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ
ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੌਣ
ਕਰਦਾ ਹੈ?

- ੳ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
- ਅ) ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
- ੲ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
- ਸ) ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ

18. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਹਿਤ ਕਿਹੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ੳ) ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਫੀਸ ਮੰਗਣ ਤੇ।

ਅ) ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੇ।

ੲ) ਕਿਸੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਕਰਾਉਣ/ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨ ਤੇ।

ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ (ੳ) ਜਾਂ (ੳ ਅਤੇ ਅ) ਜਾਂ (ੳ ਅਤੇ ੲ) ਜਾਂ (ੳ, ਅ ਤੇ ੲ)

19. ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿੰਨੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ?

ੳ) 6 ਸਾਲ/66ਸਾਲ

ਅ) 5 ਸਾਲ/70 ਸਾਲ

ੲ) 5 ਸਾਲ /65 ਸਾਲ

ਸ) 5 ਸਾਲ /60 ਸਾਲ

20.ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1)(b) ਦੀ ਧਾਰਾ 11
ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ।

(ੳ) ਬਜਟ ਦੀ ਵੰਡ

(ਅ) ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖਰਚੇ

(ੲ) ਪੈਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

(ਸ) ਉਪਰਲੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੰਮ

21. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ 2005
ਇਸ ਦੇ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ
ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ
ਹੋਇਆ।

(ੳ) 120 ਦਿਨ

(ਅ) 75 ਦਿਨ

(ੲ) 100 ਦਿਨ

(ਸ) 125 ਦਿਨ

22. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਦੋਂ
ਬਣਿਆ?

(ੳ) 2 ਅਕਤੂਬਰ, 2005

(ਅ) 15 ਜੂਨ, 2005

(ੲ) 15 ਅਗਸਤ, 2005

(ਸ) 26 ਜਨਵਰੀ, 2005

23. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ
ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਪਬਲਿਕ
ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ
ਕਰਦੀ ਹੈ?

(ੳ) ਸੈਕਸ਼ਨ 6

(ਅ) ਸੈਕਸ਼ਨ 7

(ੲ) ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1)

(ਸ) ਸੈਕਸ਼ਨ 8

24. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ
2005 ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ
ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ
ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ?

(ੳ) ਸੈਕਸ਼ਨ 11

(ਅ) ਸੈਕਸ਼ਨ 16

(ੲ) ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਅਤੇ 15

(ਸ) ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਅਤੇ 13

25. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ
2005 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ
ਕਿੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੈ।
(ੳ) ਜੰਮੂ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
(ਅ) ਸਿੱਕਮ
(ੲ) ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
(ਸ) ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਛੱਡ
ਕੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ

26. ਸਹਾਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਨੂੰ
ਪਬਲਿਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ/ਪਹਿਲੀ
ਐਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ
ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਭੇਜ
ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ੳ) 30 ਦਿਨ

ਅ) 5 ਦਿਨ

ੲ) 35 ਦਿਨ

ਸ) 48 ਘੰਟੇ

27. ਕੀ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ PIOs APIOs ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ?

ੳ) ਹਾਂ

ਅ) ਨਹੀਂ

ੲ) ਹਾਂ ਪਰ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਤੇ

ਸ) ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

28. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ
ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠ
ਲਿਖੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ

ੳ) ਡਿਸਕਿਟਸ

ਅ) ਫਲੌਪੀਜ਼

ੲ) ਟੇਪਸ

ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ

29. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇਗਾ।

- ੳ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਿੱਤ
- ਅ) ਵਿੱਤੀ ਹਿੱਤ
- ੲ) ਪਬਲਿਕ ਹਿੱਤ
- ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

31. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਨੂੰ
ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ੳ) ਕੰਮ, ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ
ਦੀ ਘੋਖ

ਅ) ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਨਕਲਾਂ ਲੈਣੀਆਂ

ੲ) ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਤਸਦੀਕ-ਸ਼ੁਦਾ ਨਮੂਨੇ

ਸ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਰੂਪ

ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ

32. ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਹਨ।

ੳ) ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਅ) ਇਹ ਉਸ ਸਾਰੀ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤਹਿ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ੲ) ਕਿਹੜੇ ਮਾਪ ਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਹ) ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਹੜਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ।

33. ਕਿਹੜੀ ਸੂਚਨਾ ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ?

ੳ) ਜਿਹੜੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਤੇ ਅਸਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੋਵੇ।

ਅ) ਵਿਗਿਆਨਕ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਵੇ।

ੲ) ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਮਨਾਹੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਮਾਣਗਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ।

ਸ) ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ।

ਹ) ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤ, ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ।

34. ਕਿਹੜੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੂਚਨਾ
ਦੇਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ੳ) ਸੈਕਸ਼ਨ 8

ਅ) ਸੈਕਸ਼ਨ 9

ੲ) ਸੈਕਸ਼ਨ 11

ਸ) ਸੈਕਸ਼ਨ 7

35. ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾ ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ-ਰਾਖਵੇਂ (ਕਾਪੀਰਾਈਟ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ।

- ੳ) ਸੈਕਸ਼ਨ 8
- ਅ) ਸੈਕਸ਼ਨ 9
- ੲ) ਸੈਕਸ਼ਨ 10
- ਸ) ਸੈਕਸ਼ਨ 11

36. ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਐਫ) ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?

ੳ) ਰਿਕਾਰਡ (ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ)

ਅ) ਰਾਇ

ੲ) ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਸ) ਲਾਗ ਬੁੱਕ

37. ਸਹਾਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ੳ) ਪਬਲਿਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ

ਅ) ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ

ੲ) ਪਹਿਲੀ ਐਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ

ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ

38. ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ...

ੳ) ਸੂਚਨਾ ਦੂਜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਹੈ।

ਅ) ਸੂਚਨਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ੲ) ਓ ਅਤੇ ਅ

ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

(ੳ-ਅ)

39. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ
ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸਮਾਂ
ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ?

ੳ) 10-15 ਦਿਨ

ਅ) 30-45 ਦਿਨ

ੲ) 50-65 ਦਿਨ

ਸ) 70-90 ਦਿਨ

40. ਸਹਾਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ੳ) ਸੂਚਨਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ/ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ

ਅ) ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ

ੲ) ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ

ਸ) ੳ-ੲ

41. ਉਹ ਸੂਚਨਾ ਕਾਨੂੰਨ
ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਹੈ
ਜਿਹੜਾ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਹਿੱਸੇ
ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਉਪਲਭਯ
ਕਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ੳ) ਸੈਕਸ਼ਨ 11

ਅ) ਸੈਕਸ਼ਨ 9

ੲ) ਸੈਕਸ਼ਨ 10

ਸ) ਸੈਕਸ਼ਨ 12

42. ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਐੱਚ) ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਵੈਸ਼ਾਸਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ

ੳ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ

ਅ) ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ

ੲ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਹੀਂ

ਸ) ਉੱਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ

43. ਜਿੱਥੇ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ੳ) ਗ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ
ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅ) ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ
ਅਧੀਨ ਹੈ ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ੲ) ਗ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ
ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ) ੳ-ੲ

44.ਭਾਗ 2 (ਆਈ) ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ

- ੳ) ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਫ਼ਾਈਲ
- ਅ) ਮਾਈਕਰੋਫਿਲਮ ਜਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਨਕਲ
- ੲ) ਕੰਪਿਟਰਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਜਿਆ ਮਸਾਲਾ
- ਸ) ਮਾਈਕਰੋਫਿਲਮ ਦੀ ਪੁਨਰ ਉਤਪਤੀ

48. ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਰਨਾ
ਪਵੇਗਾ

ੳ) ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਅ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ
ਪਵੇਗੀ।

ੲ) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ
ਪਵੇਗਾ।

49. ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ

ੳ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਅ) ਹਿੰਦੀ

ੲ) ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਸ) (ੳ-ੲ)

56. ਪੀ ਆਈ ਓ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਜ਼ਾ
ਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ੳ) ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਨਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ

ਅ) ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ ਸੂਚਨਾ ਨਾ
ਦੇਣ ਤੇ।

ੲ) ਸੂਚਨਾ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੇ

ਸ) ਓ-ੲ

57. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ

- ੳ) ਸਬੰਧਤ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਅ) ਹਲਫ਼ੀਆਂ ਬਿਆਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ੲ) ਦਸਾਤਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਤੇ ਨਰੀਖਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਸ) ੳ-ੲ

58. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ?

ੳ) ਪੀਆਈਓ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅ) ਪੀਆਈਓ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ੲ) ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਸੂਚਨਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣੀ ਪੀਆਈਓ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਸ) ੳ-ੲ

59. ਸੈਕਸ਼ਨ 19(1) ਅਧੀਨ
ਬਿਨੈਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕਰ
ਸਕਦਾ ਹੈ।

ੳ) ਪੀਆਈਓ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ
ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 10 ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ

ਅ) 30 ਦਿਨ.....

ੲ) 40 ਦਿਨ.....

ਸ) 45 ਦਿ.....

60. ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ
ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼ਡਿਊਲਜ਼ ਹਨ?

ੳ) 5

ਅ) 10

ੲ) 2

ਸ) 8

66.ਜੇ ਪੀਆਈ ਓ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ...

ੳ) ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਤੇ ਅਹੁਦਾ।

ਅ) ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ

ੲ) ਫ਼ੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ

ਸ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

67. ਪਬਲਿਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਉਹ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ.....

ੳ) ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤ

ਅ) ਵਪਾਰਕ ਭੇਦ

ੲ) ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ

ਸ) ਸੂਚਨਾ ਜਿਹੜੀ ਅਮਾਨਤ ਵਜੋਂ ਹੈ।

(ੳ-ਸ)